

**Beantwoording technische vragen GL over het Statenvoorstel 68/19
inpassingsplan 'Natuurgebied Westelijke Langstraat' voor technische
vragenronde 31 januari 2020**

Aan: de heer Tom Ludwig, statenlid GL
Van: Koen Polman, projectteam Westelijke Langstraat
Dd: 30 januari 2020

1. *De maatregelen in het PIP dragen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Betekent het dan ook dat met deze doelstellingen alle eisen die volgen uit de KRW in 2027 worden gehaald? Zo nee, welke maatregelen zijn er nog meer nodig? Zo ja, in welk jaar worden deze doelen naar verwachting bereikt?*

Antwoord

In de aanvulling naar aanleiding van het conceptadvies van de Commissie MER is in paragraaf 5.1.1 te lezen dat: het Zuidelijk Afwateringskanaal (ZAK) aangemerkt als KRW-lichaam R6. De in 2018 door het waterschap uitgevoerde watersysteemanalyse is vastgesteld dat voor het benedenstroomse deel van het waterlichaam: Beneden Donge, waar het ZAK (het Zuiderafwateringskanaal) onderdeel van uitmaakt, wordt ingezet op watertype M3. Dit is een gebufferd (regionaal) kanaal met een breedte van 8 tot 15 m. Dit is een wijziging van het watertype. In het waterbeheerplan 2022-2027 zal dit na bestuurlijke goedkeuring in 2021 worden opgenomen.

Voor het nieuwe waterlichaam Dongekanalen voldoen nutriënten en vis al overwegend aan het default-GEP voor M3 en haalt macrofauna de laatste meetjaren dit doel. Voor de waterkwaliteit van het ZAK zijn de ontwikkelingen voor de Westelijke Langstraat van groot belang. Voorkomen moet worden dat met de voorgenomen maatregelen een verhoogd risico op algenbloei ontstaat. Dit kan door ervoor te zorgen dat de nutriëntenbelasting lager wordt door de systeem verblijftijd gestuurd te houden (dwarsprofiel verkleinen en/of meer doorspoelen). Daarnaast moet ondanks de voorgenomen verhoging van de waterstanden voldoende licht voor waterplanten tot op de bodem blijven doordringen, zo nodig door de bodem van het traject op te hogen. Als aanvullend het maai-beheer geëxtensieerd wordt en de belasting met nutriënten wordt teruggedrongen komt ook voor waterplanten het default-GEP voor M3 binnen bereik. Omdat na de uitvoering van het Project Aanpassing Waterhuishouding Waalwijk een groot gedeelte van landbouwwater (wat veel nutriënten bevat) wat nu middels het ZAK wordt afgevoerd door de Westelijke Langstraat, wordt afgekoppeld. Zal de voedselrijkdom in het ZAK binnen de Westelijke Langstraat nog verder afnemen wat een positief effect heeft op de KRW-opgaven en het risico op algenbloei zal verkleinen. De effecten van bovengenoemde maatregelen zullen door het Waterschap Brabantse Delta gemonitord worden en zo nodig bijgestuurd worden. Een eventuele restopgave is daarmee verantwoordelijkheid van het Waterschap. Dit project wordt uitgevoerd parallel aan de realisatie van het PIP. Het hiervoor is het opgestelde Projectplan Waterwet Aanpassing Waterhuishouding Waalwijk vastgesteld.

De realisatie van de natte natuurparel (anti verdrogingsmaatregel) Westelijke Langstraat is gekoppeld aan de realisatie van het resterende deel van het Natuurnetwerk Brabant. In het nu tevens ter besluitvorming voorliggende peilenplan, bij het Algemeen Bestuur van Waterschap Brabantse Delta, worden de toekomstige gewenste peilen mogelijk gemaakt. Ook het gehele watersysteem wat hiervoor nodig is wordt in de eerste fase (2021) meteen uitgevoerd en is daarmee gereed. De daadwerkelijke effectivering hiervan (peilverhoging)

kan pas plaatsvinden wanneer deze ontbrekende percelen (die in het PIP dus nog een agrarische bestemming/ natuurbestemming met agrarisch medegebruik hebben) verworven zijn en/of overeenstemming is bereikt om zelfrealisatie natuur toe te passen. Pas wanneer alle percelen binnen een peilvak deze natuurbestemming hebben kan het waterschap overgaan tot het verhogen naar de voorgestelde peilen. Daarmee is deze restopgave direct gekoppeld aan de realisatie van het NNB en is de ambitie om dit in fase 2 (2027) gereed te hebben.

2. *Worden er maatregelen getroffen ter vermindering Van grondwateronttrekkingen (bv drinkwater en industriële onttrekkingen) in de nabije omgeving? Kan er inzicht worden gegeven welke grootschalige grondwateronttrekkers welke invloed hebben op de waterstand?*

Antwoord

Om antwoord te geven op deze vraag is het van belang globaal inzicht te hebben in het grondwatersysteem onder de Westelijke Langstraat. Dit bestaat uit 3 watervoerende pakketten:

- de formatie van Oosterhout bestaande uit matig fijn tot matig grof schelp houdend zand (derde watervoerende pakket);
- de formatie van Maassluit en Peize/ Waalre bestaande uit fijn tot grof schelp houdend zand dan wel grof zand en grind van fluviaatiele oorsprong (tweede watervoerende pakket). Uit dit pakket wordt het meeste grondwater onttrokken voor onder andere productie van drinkwater;
- de formatie van Stramproy, Sterksel, Kreftenheye en Boxtel bestaande uit fijn tot grof, grindhoudend zand (eerste watervoerende pakket).

De laag boven deze watervoerende pakketten is het freatische grondwater. Dit is de laag die vooral van belang is voor de habitattypen. Dit is het grondwater wat men het eerste tegenkomt als men in de bodem zou graven en dus ook het grondwater (kwel) wat in de wortelzone komt van de diverse habitattypen.

Het hydrologisch systeem in de Westelijke Langstraat wordt beïnvloed door grondwaterwinningen (zie ook de Landschapsecologische systeemanalyse paragraaf 3.2, bijlage I van de MER) t.b.v. o.a. drinkwater. Echter omdat deze drinkwaterwinning plaatsvinden op enige afstand en op grotere diepten in het 2^e watervoerende pakket, waardoor de invloed ervan op de ondiepte grondwaterstanden (in het freatische grondwater) relatief beperkt is. In het opgestelde hydrologische model is destijds de volledige grondwateronttrekking modelmatig stopgezet. Dit had echter weinig positief effect op de grondwaterstanden in het freatisch pakket. Om die reden zijn er dus **geen** maatregelen getroffen ter vermindering van de grondwateronttrekkingen omdat dit niet van invloed was op de kwel in de wortelzone.

3. *Er zijn bij de maatregelen grondafgravingen nodig. Is gekeken om in de regio, in het kader van circulariteit en minder milieubelasting, deze grond te gebruiken om zo transport te minimaliseren?*

Antwoord

Afgraven van grond is om meerdere redenen een maatregel die alleen wordt ingezet als het echt niet anders kan. Afgraven brengt naast milieubelasting ook overlast voor de omgeving met zich mee, is onomkeerbaar, zijn vaak hoge kosten aan verbonden en brengt mogelijke aantasting van waarden (archeologisch, cultuurhistorisch en/of natuur) met zich mee. Om

die reden is in het MER nadrukkelijk bij bovenstaande zaken stilgestaan en zo terughoudend mogelijk toegepast als laatste "redmiddel". Daarom is ervoor gekozen om afgraven in meerdere fasen uit te voeren. Waarbij in de eerste fase alleen zogenaamde noodzakelijke/no regret percelen worden afgegraven. De percelen die zijn aangemerkt om mogelijk af te graven in fase 2 worden eerst gemonitord op de effecten van de uitgevoerde peilverhogingen. Indien namelijk blijkt dat deze effectief zijn (kwel in de wortelzone of de verwachting is dat met aanvullende peilverhoging deze daar zal komen) zal niet of minder afgegraven worden.

Echter zoals aangegeven zal in fase 1 een aantal percelen afgraven moeten worden vanwege o.a. de verzadiging met meststoffen. De bouwvoor (grond) die hiermee vrij komt zal zoveel mogelijk binnen het werk worden hergebruikt. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het hergebruik in onderhoudspaden langs waterlopen van het Waterschap. Bij de aanbesteding van het uit te voeren werk zal in de procedure voor de beoordeling van de diverse inschrijvers van de opdracht onder andere een criterium opgenomen worden (naast een aantal andere criteria) om zo emissievrij mogelijk te werken, zodat bij de aanleg geprobeerd wordt zo min mogelijk stikstof uit te stoten. De aanbiedingen van de inschrijvers zullen hierop met elkaar vergeleken worden om te beoordelen wie kwalitatief zo goed mogelijk aan de verschillende gunningscriteria voldoet.